KÖZSÉGI HÍRLEVÉL

TOMÁŠOV FEL

2012 nyár

A jó gazda

A jó gazda már a naptári év végén készül a következő esztendőre. Tudnia kell, mit tesz majd, hogyan kell beterveznie a munkát. A község életében is hasonló működik ez: a tavalyi év végén két projektet adtunk be – pénzügyi támogatási kérvényt. Az egyikben a domai csatornázás kiépítésére pályáztunk, a másikban pedig a kamerarendszer kiépítésére.

Az év elején tudtuk, hogy a parlamenti választások és a világgazdasági válság megnehezíti az önkormányzatok életét is. Ennek ellenére bíztunk a sikerben, és benyújtottuk pályázatainkat, hogy javítsunk a falu „működési feltételein". A szerencse a bátrak mellé áll. Ha nem is esik, legalább csöpög: a csatornázás bővítésére 34 204 eurót kaptunk, a kamerarendszer kiépítésére pedig 5 000 eurót a belügyminisztériumtól. Ehhez az összeghez a községnek 20%-os önrészt kell hozzátennie. Reméljük, a kamerarendszer visszaszorítja a vandalizmus.

A környezetvédelmi minisztérium környezetvédelmi alapjából 23 488,68 eurót kaptunk az időszaki esőzések problémájának megoldásával kapcsolatos keretből. Ezzel két legyet ütöttünk egy csapásra. Mindkét alapiskolánál új aszfaltot kapott az úttest, amely egyrészt elvezeti az esővizet, másrészt pedig szép útfelületet kaptunk. A pozsonyi megyei önkormányzattól 2 000 eurót kaptunk az óvodai ablakok cseréjére. Igaz, hogy ez „kis" összegnek számít, ám ennek köszönhetően lecserélhettük az épület ablakainak felét. Ezen kívül Domában elkezdhetjük építeni a csatornahálózatot, a község forgalmasabb részeit pedig kamerák fogják őrizni.

Feladatból viszont sokkal több van. Fel kellene újítani az Iskola utcai járdát, ki kellene építeni a Kertalatti utcában a járdát, a Szél utca balesetveszélyes állapotban van, meg kell javítani. Terveink közt szerepel a tamásházi halottasház előtti fedél kiépítése, az iskolai étkezde felszereltségének bővítése... és még nagyon sok apróbb feladat. Hiszen a falu olyan, mint egy cég vagy egy háztartás, ahol mindig elromlik valami, mindig van mit megjavítani, jobbá tenni. Remélem, hogy a megfelelő gazdálkodással átugorjuk az előttünk tornyosuló akadályokat.

Változások történtek a községi képviselő-testületben is. Mikóczi József képviselő úr lemondott képviselői mandátumáról, helyét a választási eredmények alapján Mózes Gábor foglalta el. A távozó képviselőnek köszönöm az eddigi aktív munkát, Mózes Gábornak pedig sok sikert kívánok. Változás történt a polgármester-helyettesi poszton is. Peter Gabčo lemondott a tisztségről, az új helyettes Lipka József lett. Bízom benne, hogy ezek a változások nem vonnak maguk után negatív jelenségeket, hanem ellenkezőleg, a közel kétéves együttműködés után a munka élénkítését hozzák majd magukkal. Minden választott tisztségviselőnek éreznie kell választói bizalmát, amelyet jó a község érdekében tett munkával kell meghálálnia.

Szalay József
polgármester

A kistérségi önszerveződés diszkrét bája

Miután az Édentől keletre fekvő országok számára is elérhetővé vált az európai uniós alapoknak nevezett, tejjel-mézzel folyó bőségszaru, mint eső után a gomba, szaporodtak országszerte a legelképesztőbb igényeket megjelenítőönkormányzati társulások. Ezen a csodán is túl vagyunk; napjainkban a hangsúly fokozatosan az ésszerűség felé tolódik el. Tegyük hozzá: szerencsére.

Az óvoda épülete - szintén felújításra vár (Fotó: Lýdia Korecká)

Anélkül, hogy különösebb késztetést éreznék jól hangzó közhelyek megfogalmazására, azért ide jegyzem: pénzügyi szempontból „alultáplált” városainknak, falvainknak persze jót tett, hogy Szlovákiának az Európai Unióhoz történt csatlakozását követően új lehetőségekhez jutottak – s jutnak ma is. Nem tudom, létezik-e pontos kimutatás arról, pályázati támogatás formájában mekkora pénzösszeg áramlott az utóbbi fél évtizedben az országba, de feltételezhető, hogy eurók milliárdjairól van szó. Olyan fejlesztések valósulhattak így meg, melyekről a települések vezetői évtizedeken át legfeljebb álmodni mertek, s melyekre az önkormányzatainknak önerőből sosem futotta volna. Ugyanakkor valljuk be: láthattunk számos „mondvacsinált” projektet is – olyanokat, melyek csak papíron mutattak jól, gyakorlati hozadékuk viszont valahol a zéró táján mozog; sok önkormányzati társulás pedig oda jutott, hogy a tagsági díj beszedésén és/vagy az éves egy összejövetelen kívül semmilyen tevékenységet nem fejt ki.

Az ország nyugati szegletében akadt tíz olyan település, melyek a másik végéről ragadták meg a dolgot – felmérték a közös, természetes igényt, majd munkához láttak. „Véd- és dacszövetségük” évek óta működik, sőt, új partnerekkel gyarapodik.

Banális történet?

A csallóközcsütörtöki székhelyű Kis-Duna Mikrorégió számos furcsaságot mondhat magáénak. Ezek egyike, hogy bár központjaként Csallóközcsütörtököt jelölik meg, elnöke a szomszédos település, Fél polgármestere. A helyzetet tovább bonyolítja, hogy a társult falvak – Csallóközcsütörtök, Csákány, Dunaújfalu, Éberhard, Fél, Jányok, Magyarbél, Pozsonyboldogfa, Pozsonyivánka, Réte, Tőkés, Vők és Zonctorony – két járás, a Dunaszerdahelyi és a Szenci, illetve két megye, Pozsony és Nagyszombat területén fekszenek. Szalay József elnök szerint „minden banálisan kezdődött”... „Úgy nyolc éve, az ünnepek között az az ötletem támadt, hogy nem formális találkozót, amolyan évzárót szervezek a környező falvak polgármesterei számára – meséli a kezdetekről. – Zömében magyarok lakta településekről van szó, ám valamilyen ügyintézés kapcsán közénk keveredett Boldogfa polgármestere. Egy ideig figyelt, milyen témákat boncolgatunk, majd megkérdezte: maradhat-e? Hogyne, válaszoltam; a találkozó végül estébe nyúlt, és valamelyikünk felvetette: alapítsunk kistérségi társulást. Ebben maradtunk; a jogi rész intézése a megboldogult Kolláth Kornéliára, Csallóközcsütörtök egykori polgármesterére hárult, ám tragikus halálát követően többé egyikünk sem foglalkozott a társulás hivatalos bejegyeztetésével. Ettől függetlenül nyugodtan ki merem jelenteni, hogy sokkal célravezetőbben dolgozunk, mint a hivatalosan létező, ám gyakorlati munkát nem végző társulások többsége. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a tíz, úgymond alapító településhez időközben továbbiak csapódtak. A közös gondok megoldásának szükségessége, valamint az egymásrautaltság hozta így.”

Másképp is lehet...

Itt jegyzem meg: a felsorolt falvak mindegyike tagja legalább két-három országos vagy térségi társulásnak – így feltételezhető, hogy a polgármestereket nem a hiányérzet vezérelte, amikor szövetségre léptek. Fél első emberének ide vonatkozó véleménye sommás.

„A napokban írtam alá, hogy felmondjuk a tagságot az egyik, Nyugat-Szlovákia déli régiójának településeit tömörítő társulásban, mivel tevékenysége évek hosszú sora óta abban merül ki, hogy beszedi a tagdíjakat, s évente egy-két találkozót szervez – mondja. – Annak idején nagy reményekkel vállaltuk a tagságot, mivel logikusan hangzott, hogy a négy járás területén működő társulás országos viszonylatban is komoly erőt képviselhet. Egykori elnöke úgy fogalmazott: ekkora tömeg hegyeket fog mozgatni! Hát nem mozgatott – s erre a sorsra jutott a Szenci járás, valamint a Dunaszerdahelyi járás hatnyolc települését tömörítő Duna Mente (Podunajsko) Régió is. A közeljövőben szerintem több társulás megszűnik majd; egész egyszerűen azért, mert a jelenlegi gazdasági helyzetben a falvak számára az egy lakosra eső ötven eurócentes tagsági díj befizetése is komoly tehertétel. Az, hogy tagjai vagyunk a Felső-Csallóközi Városok és Falvak Társulásának, például

420 eurónkba kerül évente, gyakorlati hozadéka viszont nincs. S ez csak egyike azon szövetségeknek, melyekben tagságot vállaltunk."
Lehet másképp is csinálni, vallja Szalay József. „Míg a Szlovákiai Városok és Falvak Társulásának vezetésében helyet foglaló Jaroslav Mrva Csölle község polgármestere volt, napirenden hozta az új törvényjavaslatokat, miáltal első kézből értesültünk a várható változásokról. A Kis-Duna Mikrorégió ezen a nyomon próbál haladni."

Valami mindig megoldásra vár

A társulás legutóbbi, november 7-én zajlott ülésének témája a helyi adók és illetékek összehangolása volt, tudom meg Félben tett látogatásom alkalmával.
„Teljesen gyakorlati okokból volt erre szükség – közli a község első embere. – Lakosaink mozognak, utaznak, közben meg megvitatják, mekkora terheket ró rájuk egyik-másik községi hivatal. Azt mondja például az éberhardi lakos: nálunk ennyi és ennyi a szemétdíj, a féli meg rákontráz: nálunk azért jóval kevesebb – vagy fordítva. Egy másik példa: sok mezőgazdasági vállalkozó több település kataszterében bérel földeket, s megesik, hogy nem azonos nagyságú adót rónak ki rá. Mi úgy éreztük, hogy az említett területeken egységre kell törekednünk, hát leültünk, s megvitattuk."
Következő, mára már orvoslást nyert téma volt az e tájon elharapódzott vagyon elleni bűnözés.
„A járási rendőrkapitányságok hatáskörét tekintve Fél határtelepülésnek számít. A tolvajok azt csinálták, hogy nálunk összeszedték a csatornafedeleket, s Csallóközcsütörtökön vagy a Dunaszerdahelyi járás más településén tették pénzzé, ahol a Félben illetékes rendőrség hatásköre megszűnt. Polgármesterkollégáim kezdeményezésére egy alkalommal összehívtam a szenci, a dénesdi, a somorjai, valamint a diószegi rendőrigazgatókat, s tárgyalóasztalhoz ültettem őket. A megbeszélés nagy médiavisszhangot kapott, s mindez együtt azt eredményezte, hogy egy idő után teljesen megszűntek

a lopások" – sorolja az együttműködésből fakadó további előnyöket Szalay József.
Ami a Kis-Duna Mikrorégióba tömörült települések mindegyikén megoldásra vár: az idős, magukra maradt személyekről való gondoskodás. „Az egyedül élő kisnyugdíjasok többsége számára gondot okoz az ingatlan fenntartása – vázolja fel a falvak elnéptelenedése okán országszerte tapasztalható problémát a társulás elnöke –, ezért kis alapterületű lakásegységeket tartalmazó lakótömbök építését fontolgatjuk."

A Nagy Testvér árnyékában

A Csallóközben élők jól tudják: néha áldás, néha meg átok Pozsony közelsége. Jó, hogy itt van a szomszédban a „Nagy Testvér", mivel munka – legyen szó legálisról vagy feketéről – akkor is lesz, amikor az ország más vidékein leáll a gazdaság. Szalay József ide vágó meglátása az, hogy „aki dolgozni akar, Pozsonyban és környékén talál munkát – s ez annak ellenére is igaz, hogy napjainkban tájainkon is magasabb a munkanélküliségi ráta, mint négy-öt éve volt; ha ebbe mélyebben belemennénk, felszínre kerülne, hogy egyre többen élnek vissza a segélyezési rendszerrel".
Fél lakosságának mintegy tíz százalékát ma olyan személyek teszik ki, akik a településen nem rendelkeznek állandó lakhellyel – s ez a pozsonyi agglomeráció gyors növekedésének további problémája, mely nem egyszer abszurd helyzeteket teremt.
„Egyik lakosunkról tizenöt év után tudtam meg, hogy valójában nem féli illetőségű – mondja a polgármester. – Mindezt azok után, hogy a hivatalban számtalanszor kifogást emelt; aztán egyszer csak jött a meglepetés. Úgy két hónapja azzal a javaslattal állított be hozzám, hogy legyen kétnyelvű a helyi önkormányzati újság. Hiszen kétnyelvű, vetettem ellen, mire ő: csak részben, mert a magyar tannyelvű iskoláról szóló cikkeket nem találja benne szlovákul, és viszont. A magyarok könnyű helyzetben vannak, mondta, mert beszélnek és olvasnak szlovákul, de mi van a Félbe települt szlovákokkal? Azóta minden cikk két nyelven jelenik meg, s örülök, hogy ennek a természetes igény adott impulzust."
Végezetül álljon itt néhány mondat a (lehetséges) jövőről. A Kis-Duna Mikrorégió vélhetően sosem fog az EU által „agyondotált" kistérségi társulások közé tartozni, mivel tagtelepüléseinek egy része Pozsony megye területén fekszik, ahol az egy főre eső bruttó hazai össztermék állítólag nagyobb, mint Brüsszel térségében. Attól sem kell tartani, hogy túlnő önmaga lehetőségein és az ésszerűség határain, mivel tagjainak érdekei mást kívánnak. Elnöke szerint marad azon a szinten, hogy a jövőben is létfontosságú, valós problémák megvitatásának fórumául szolgál – elvégre ezzel a céllal hívták életre.

Lőrincz Adrián

A cikk az Önkormányzati Szemle című szaklap 2011. decemberi számában jelent meg

MEGHÍVÓ
Falunap 2012

Tisztelt polgártársak!

Fél község szeretettel meghívja Önöket, kedves családjukat és barátaikat a falunapra, melyre szeptember 1-jén kerül sor.
A falunap Fél lakosainak szól, Fél lakosairól szól. A program összeállításakor az összes korcsoportra gondolunk. Számos meglepetéssel teletűzdelt gazdag kulturális programot szervezünk, ízletes frissítőket, estére pedig népi mulatságot ígérünk.

A program a www.tomasov.sk oldalon lesz elérhető, valamint az összes hirdetőtáblán.
Szeretettel várunk mindenkit!

a polgármester és a képviselőtestület tagjai

Felkavaró tapasztalatok

Kegyetlen rossz a lelkiállapotom. Önök még lehet hogy át sem olvasták a féli hírlevelet és én már a következő számba írok.
Elmentem a templomba a nagypénteki szertartásra, ahol Jézus Krisztus keresztre feszítéséről szólt a passió – elszomorító, hogy a bűnnélküli prófétát az idegen uralkodó bűnnélkülinek találja, de saját népe mégis a halálát követeli.
A szertartás után, mivel nyolc napig nem voltam a községben – külföldön tartózkodtam – körbejártam a játszóteret, megnéztem nem rongálták-e meg. Kíváncsi voltam, hogy távollétem alatt elkészült-e a Malom utcai járdát összekötő kis járda a buszmegállói térrel, mert ez nagyon fontos volt a Malom utcai lakosok biztonsága szempontjából. A járda kész, az emberek fizikai biztonsága biztosított, de a többi látvány... az borzasztó! A két váróterem sárga festékkel összefestegetve, rajta egy horogkereszt (!). A községi hivatalos hirdetőtábla szintén megrongálva, ráfirkálva: „Tomášov nie je Fél...”
A tévében Krisztus szenvedését bemutató műsorokat adnak, ami figyelmeztető a 21. század emberének az igazságtalanságról és egy „ember” szenvedéséről az igazságért. Mivel erről a történetről minden évben megemlékezünk, nem ettől vagyok rossz lelkiállapotban, hanem a községnek szolgáló tárgyak befestése miatt. Szinte a szívem is összeszorul, mennyi munka, mennyi idegesség, harc a projektért, a sikerességért, a pénzért, az emberek elismerésének elnyeréséért, és most jött egy vagy két rakoncátlan, neveletlen, unatkozó suhanc, és azt, ami a lakosok nagyobb részének tetszik, nem beszélve a községünkbe ritkábban látogatókról, elcsúfították.
Kérdem Önöket, Titeket, akik ezt nem csinálták, számukra, számotokra ez mindegy? Ismereteim szerint községünk fiataljai nagyobb részt szolidárisak azzal, amit a faluban teszünk. Hisz ezt a polgármester, a képviselők, az alkalmazottak az összes lakos részére készítik, vagyis kicsiknek, fiataloknak és a korábban születetteknek. Nem értem a szülőket, akik nem tudják, hogy kiskorú (mert ilyet csak kamasz csinál) gyerekük az éjszaka leple alatt mit csi-nál, hogy részegen – eset-leg befüvezve – csavarog és rongál, ők meg otthon nyugodtan alszanak. Ne felejtsék el kedves szülők, hogy gyermekük 18 éves koráig a szülő, nevelő a teljes jogú felelős!
Úgy érzem, a szülőfalum, a lakóhelyem az én hazám, vagyis ez a falu, akár Tomášovnak, akár Félnek hívjuk, minden itt lakónak a hazája. S ha ez így van, akkor fogjunk össze legalább mi, akik ezt a falut a hazájuknak tartják és próbáljuk átnevelni, megszerettetni ezekkel a randalírozókkal, hogy a szép, tiszta, fejlett falu az övék is.

Szalay József
polgármester

Gyermeknapi mulatozás, avagy harc az esővel

Június második szombatja Félben a gyerekeké volt, akik nagyon meglepődtek azon a sok finomságon, attrakción, versenyen, amelyet a szervezők készített nekik. A focipálya kincses szigetté változott, a gyerekek pedig kalózokká váltak. Szórakozás és megismerés váltogatta egymást. Még ha az időjárás nem is volt ideális, a jókedv nem hagyott el minket. Alapiskoláink és óvodáink tanító nénijei az eső ellenére pajkoskodtak a gyerekekkel, velük együtt készítették a kalózjelmezeket és bőrkarkötőket. Az eső ellenére a gyermeknap sikeres volt!
Engedjék meg, hogy végezetül köszönetemet fejezzem ki jótevőinknek. A köszönet azoknak a szponzoroknak szól, akik nélkül nem jöhetett volna létre a rendezvény:

Holiday Village Senec
Féli Községi Hivatal
Most-Híd párt féli alapszervezete
Peter Nagy – zelovoc
NTB
Celtik Tomášov – öregfiúk
Féli Szövetkezet
Horváth Ladislav – Multitech
Stavebná firma Farkas
ŠK Tomášov
Szalay József polgármester
Otto Šátek s rod.
Mária Grožajová s rod.
Mikóczi József – ócskavas és színesfém telep
Zdenka Élelmiszerüzlet
Kállay János
František Fondrk
Tomášov Elektroszaküzlet
VIVA servis Fejes Attila

Köszönjük azoknak a szponzoroknak is, akik nem akarták nyilvánosságra hozni nevüket!

Lipka József

Az idei gyermeknapot nem kímélte meg az időjárás. Az elő-előbukkanó eső azonban nem zavarta meg a mulatozásra vágyó kicsiket és szüleiket. (a szerző felvétele)

Egy kis féli történelem

Lehet, hogy sok írásos emlék van Félről, melyek a levéltárakban vagy valakinél otthon porosodnak, ám a ma embere keveset tud szülőföldjéről, illetve az idetelepültek új „hazájukról".

Engem már régóta foglalkoztat a gondolat, hogy megírjam községünk múltjával kapcsolatos ismereteimet, csak úgy „hasból", ami azt jelenti, ahogy hallottam akár otthon, akár a faluban, mikor az idősebbekkel beszélgettünk, vagy csak hallgattuk őket. Kérem azért az olvasót, ne rója fel nekem, ha valami nem úgy történt, amint leírtam. Szeretném megkérni mindazokat, akik pontosabban tudják, netán átélték azt az időt, amiről írok, közöljék velem, vagy a községi újság szerkesztőivel, hogy korrigálni tudjuk a tévedéseket, a helytelen leírást. Jó szándékukat és segítségüket előre is köszönöm! Először arra gondoltam, a régi megnevezéseket kellene megírni, átadni ezzel a mai lakosoknak, csak később érett meg bennem a gondolat, hogy egy „kis féli történelmet" írjak.

Igaz kevesen, de élnek még falunkban emberek, akik még az Osztrák-Magyar Monarchia idejében születtek Félben. Az idő tájt a faluban csak magyarul beszéltek, hiszen a lakosság 99 százaléka magyar volt, a többi cigány vagy szlovák anyanyelvű.

A Monarchia szétesése után Félben is nagy változások történtek. Elsősorban Tamásházán, mely akkor az Apponyi grófsághoz tartozott. Székhelyük az éberhardi kastélyban volt. Tamásházán (a megnevezés nem tudom honnan ered) az említett családnak téglagyára volt. Jó minőségű téglájukban a GA rövidítés volt (Gróf Apponyi). Ezen gyár romjai még ma is megvannak a Tégla utcában, mely most a Pražienka családé. Magas kéményét másfél évtizeddel ezelőtt robbantották fel. Itt laktak a cselédek és a téglagyári munkások.

Az 1. Csehszlovák Köztársaság megalakulása után az Apponyi család elmenekült Éberhardról (a család temetkezési helye az éberhardi kápolnában van). Ezáltal vagyonuk az állam tulajdonába került. Nagyobbrészt a munkások és a cselédek is elmenekültek Tamásházáról. Helyükre az új állam Miava illetve Terchová környékéről telepítettek be szlovák ajkú családokat. Domába (a Kis-Duna bal partja) szintén Miava környékéről kerültek új lakosok. Ekkor 23 szlovák család érkezett Félbe.

Az idősek (jobbára már nem élők) szerint az idegenből idekerült szlovák családok nagyon jól alkalmazkodtak az őslakossághoz. Együtt kezdtek gazdálkodni a földeken, kölcsönösen tanulták egymás nyelvét és talán nem volt olyan betelepült, aki ne tanult volna meg magyarul. A fiatalok is, hiszen egy épületbe jártak iskolába, barátságok, szerelmek születtek, házasságok jöttek létre.

A Kis-Dunán akkor még komp járt, mely a tamásházi temetővel (ún. Tót temető) merőlegesen közlekedett a folyón. A temető is ez idő tájt lett kialakítva, mivel az addigi egyetlen temető (a mostani) csak katolikus volt. A betelepítettek között sok volt az evangélikus vallású és ezért is lett létrehozva az új temető. A földterületet erre a célra a Čavrčka család ajándékozta.

Tamásháza előtt (a faluból kifelé) a Dunán volt az ún. Tót-gázló. (A mai ember fülének a tót megnevezés ridegnek tűnhet, de akkor ez volt a szlovákok magyar megnevezése, s ebben semmi sértő szándék nem volt. Mint ahogy abban sincs, hogy a lengyelt lengyelnek, nem pedig poláknak hívják.)

A falu akkor (akár most is) Félből, Tamásházából, Majorházából és Domából állt. Az öreg tamásháziak azt is mondták, hogy megyek Félbe („idem do Félu").

Mivel a két háború közt szinte csak paraszti munkával foglalkozott a lakosság, az emberek egymásra voltak utalva. Így a mezőgazdasághoz szükséges gépeket közösen vásárolták (cséplőgép, tüzesmasina stb.), pontosan ezért is kerültek kapcsolatba, barátságba az őslakosok a telepesekkel. Volt ugyan néhány ember, aki Pozsonyban dolgozott, illetve a termést vitte a városba, ezek nagyobb részt gyalog, biciklin vagy lovas kocsival jártak.

Félben híres malom volt, hiszen még Pozsonypüspökiből is ide hordták őrölni a gabonát. Majorházán a Strasszer-grófság volt egész a II. világháborúig.

Szalay József

Szerepeltünk

Egy nap Šághy tanító néni, a féli alapiskola tanárnője papírokkal a kezében jött be a magyarórára. Bejelentette, hogy október 6-án, az Aradi vértanúk emlékére egy kis műsort adunk majd elő. Mindenki nagyon lelkesen fogadta a hírt, hisz mi, kilencedikes tanulók épp tizenhárman vagyunk. Valamennyien kaptunk szöveget és napokig csiszolgattuk, míg tökéletes nem lett az előadás. A fellépésre már mindenki felkészülten érkezett. Fekete – fehér ruhákba öltöztünk és izgatottan vártuk, míg az iskola diákjai összegyűltek.

Megkezdődött az előadás. Szépen sorban ment a program, megszakítás nélkül. A szöveget énekek váltották. Előadásunkat hangos tapssal jutalmazta a közönség.

Ezután még több kulturális programban is részt vettünk. Felléptünk a község általszervezett nyugdíjasnapon is. Szívesen szerepeltünk az aranylakodalmasok jubiláns-ünnepélyén. Bekapcsolódtunk a Vöröskereszt évzáró taggyűlésének kultúrműsorába is.

A tanuláson kívül tömegesen részt vettünk a Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Verseny iskolai fordulóján. A továbbjutók képviselik majd iskolánkat a járási versenyen Szencen. Büszkék vagyunk arra, hogy a Szép Magyar Beszéd járási és kerületi versenyének második helyezettje osztálytársunk, Hideghéty Klaudia lett, aki a Kassán megrendezendő országos fordulón is képviseli iskolánkat.

Sportban is jeleskedtünk. Az alapiskolák járási kézilabda bajnokságán a lányok 2. helyet szereztek, a fiúk bezsebelték az 1. helyet. A járási kosárlabda bajnokságon a lány- és fiúcsapat is a második helyen végzett.

Mi, kilencedikesek örülünk, hogy még az utolsó évben is ennyi műsorban és versenyen is részt vettünk. Sok dicséretet kaptunk és osztályfőnökünknek, Šághy tanító néninek mi is köszönjük, hogy türelmesen foglalkozott velünk.

Lapos Ilona, 9.o.

Határozat

3/2012. számú határozat Fél község képviselőtestületének 2012. június 25-i üléséről

A féli képviselőtestület
A: tudomásul veszi
1. Mózes Gábor törvény által előírt esküjének letételét
2. Lipka József polgármester-helyettesi kinevezését
3. A határozatteljesítések ellenőrzésének eredményét
4. A polgárok és képviselők jegyzőkönyvben leírt hozzászólásait
5. Az ŠK Tomášov elnökének kérelmét a sportklub támogatás megemelésére
6. A polgármester beszámolóját a községi aktivitásokról
7. Pomichal István Pozsony megyei képviselő beszámolóját arról, hogy a megye visszaszolgáltatta Félnek a község tulajdonát, jóváhagyta a D4-es elkerülő autósztráda A-variánsát, s tárgyalt a pozsonyi tömegközlekedés vonalainak Félig történő meghosszabbításáról
8. Az 1375/32-es számú féli parcella mezőgazdasági rekultivációját
9. A községi ellenőr jelentését a féli sportklub pénzügyi ellenőrzéséről
10. A 2011-es képviselőtestületi határozatok ellenőrzéséről szóló jelentést
11. A községi ellenőr állásfoglalását Fél község 2011-es zárszámadásáról
12. Fél község részvételét az Európa a polgárokért 2007–2013 nevű programban
13. A polgármester tájékoztatását a helyi kamerarendszer kiépítéséről, a lakbérhátralékosokról és a féli óvodák épületjavítási kérvényeiről

B: jóváhagyja
1. A 99/2011-es számú geometriai terv alapján 2012. 5. 14-én kimért telek eladását (1 m² 21,51 euró áron) a következő vevőknek:
- Kiss Tibor és neje – 305/180-as parcella (50 m²), valamint a 336/2-es parcella (19 m²)
- Ing. arch. Peter Zibrin és neje – 305/106-es parcella (127 m²)
- Szimeth István és neje – 269/15-es parcella (62 m²)
- Martin Skákala és neje – 269/14-es parcella (107 m²)
- ifj. Milan Dej – 269/13-as parcella (53 m²)
- id. Milan Dej és neje – 269/16-os parcella (54 m²)
2. A Kastély menti utca elnevezést
3. Fél község 2011-es zárszámadását, fenntartás nélkül
4. JUDr. Jána Hučko, Zuzana Šimonovičová és Mgr. Barbora Rigóová jelölését a féli szlovák tannyelvű alapiskola iskolatanácsába.

Kelt Félben, 2012. június 25-én.

Szalay József polgármester

Többször volt Gombán lóverseny…

Gyerekkoromban Gombán rendszeresen volt lóverseny. A klasszikus nagypályás versenyeken kívül mindig megrendezték az igáslovak és kocsisok ügyességi és erőversenyét is, melyeken édesapám is részt vett. Az erősségi versenyen egy kavicsokkal megrakott kocsit kellett nehéz terepen elhúzniuk a lovaknak kb. 10 métert.
Apámnak vékony testállású lovai voltak. Több „edzés" után a két ló meg a kocsis nagyon összehangolódtak. Kevesen hittek a vékony lovak erejében. A lovak próbálták megmozdítani a nehéz terhet, de az nem mozdult, apu bíztatta őket, „gyí, gyí" – szóval –, de nem ostorral. A lovak első lábukkal kicsit szinte térdelve, egyszerre, együtt húztak és a nehéz teher megmozdult – ez a versenyszám is sikerült.
A kocsis és a lovak észben és erőben összehangolva legyőzték az akadályt. Azután jöttek a muralovak. Ezek súlyra, nagyságra nézve sokkal erősebbeknek tűntek, mint apu lovai. Ezek is megfeszítették az istrángot, de a kocsi nem indult, hol az egyik, hol a másik ló rántotta meg a kocsit, majd a kocsis közéjük csapott az ostorral, a lovak ekkor még jobban neki lódultak, de nem egyszerre, együtt… A nagy ráncigálásnak az lett a vége, hogy elszakadt az istráng, a szerszám, de a szekér a helyén maradt.
A helyhatósági választások másfél évvel ezelőtt voltak. Nagy volt az érdeklődés. A polgármesteri posztra négy jelölt volt, a képviselőire 31. Mindenki nyerni akart. Szerintem többségük nem volt teljesen tudatában, mit jelent az önkormányzatban dolgozni, mert dolgozni kell és nem reprezentálni…
A képviselői posztokon nagyon sok új jelölt volt. Közülük többen vagy még éretlen politikai-, társadalmi tapasztalattal rendelkeztek, vagy már elfásultak. Sajnos a generációváltás „nagyvízként" jött, hiszen az évtizedes tapasztalattal rendelkezők befejezték a képviselői tevékenységüket. Tizenkét évi polgármesteri (nem beszélve a már több évi helyettesi megbízatásról) tapasztalatom alapján úgy indultam neki ennek a választási időszaknak, hogy sikerül majd összehangolni a testületet.
Valahogy megváltozott a világ. Valahogy a társadalmi összefogás a faluért, lakóhelyemért, az embertársaimért elmaradt, szinte mindent pénzben mérünk. Tisztelet a kivételnek!
Nézetem szerint akkor eredményes a csapatmunka a sportban, a kultúrában, az önkormányzatban, ha összhangban van. Az emberek, akikért dolgozunk, akik megválasztottak, ezt elvárják.
Sajnálom és elszomorít, hogy én nem tudom megértetni magamat a testületben, mint a lóversenyen apám a lovaival.

Szalay József polgármester

Fél község hírlevele
Megjelenik negyedévente, mint a Féli Községi Hivatal kiadványa, Szalay József polgármester vezetése alatt.
Szerkesztőbizottság: Lýdia Korecká, Lipka József, Mózes Szabolcs, Barbora Rigóová
Szerkesztés: Lýdia Korecká, Mózes Szabolcs. Tördelés és grafikai utómunka: Mózes Szabolcs. Nyomta: Kasico rt. Pozsony.
Az írások szerkesztésének, rövidítésének jogát fenntartjuk! Példányszám: 800.
Kapcsolat: OÚ Tomášov, ul. 1 mája č. 5, 900 44 Tomášov. E-mail: tomasov@tomasov.sk. A kiadvány ingyenes.

Köszönet a szurkolóknak és támogatóinknak

A féli sportklub köszöni a szurkolóknak, hogy egész évben – úgy a hazai, mint a kinti meccseken – remek hangulatot biztosítottak. Köszönetünket fejezzük ki a féli önkormányzatnak, valamint Szalay József polgármesternek a támogatásért.

ŠK Tomášov

Csapataink 2011/12-es eredményei

IV. liga – felnőttcsapat

1. ŠK Inter Bratislava	26	16	6	4	62:28	54
2. ŠK Tomášov	26	15	8	3	44:17	53
3. SFC Kalinkovo	26	15	4	7	62:28	49
4. Lokomotíva Dev. N.V.	26	15	4	7	59:28	49
5. TJ Hrubý Šúr	26	12	5	9	64:52	41
6. ŠK Vrakuňa	26	10	9	7	31:31	39
7. ŠK Danubia	26	10	5	11	48:67	35
8. ŠK Čunovo	26	9	7	10	32:32	34
9. Slovan Most pri Brat.	26	7	8	11	46:58	29
10. FK BCT	26	7	6	13	32:48	27
11. FK Cepit Vajnory	26	7	6	13	41:64	27
12. MFK Rusovce	26	7	5	14	35:44	26
13. Družst. Malinovo	26	8	1	17	33:55	25
14. Jarovce Bratislava	26	6	2	18	37:74	20

Ificsapat – szenci regionális liga

1. ŠK Nová Dedinka	14	12	1	1	95:13	37
2. ŠK Tomášov	14	9	4	1	79:20	31
3. ŠK Igram	14	9	2	3	85:24	29
4. ŠK Miloslavov	14	6	2	6	35:25	20
5. Družstevník Blatné	14	4	1	9	38:78	13
6. OŠK Chorvátsky Grob	14	4	1	9	36:79	13
7. Slovan Most pri Brat.	14	3	1	10	31:60	10
8. Družst. Malinovo	14	3	0	11	11:111	9
9.-10. SCF Kalinkovo	0	0	0	0	0:0	0
9.-10. ŠK Báhoň	0	0	0	0	0:0	0

Sulimpia – gyermeknap az iskolában

A nap esővel kezdődött. Már mindenki azt hitte, hogy az egész le lesz fújva, de nem. A tanítóink így is feltalálták magukat és csodás programokat készítettek a SULIMPIÁRA: kártyavár-építés, akadálypálya – amit mindenki nagyon jól teljesített, kötélhúzás, cseresznyeevő verseny, kutyabábu húzó verseny, halászat, de a legjobb a birkózás volt. Olyan is volt, ahol letakartak különféle tárgyakat és le kellett írni, hogy mire emlékszünk, aztán ki kellett választani a kedvenc tantárgyunkat és kaptunk belőle kérdéseket. Mikor felszáradt az udvar, nagy közös zumbabemutatóra is sor került. Volt még olimpiai formaruha- bemutató is: mindenféle sportágra készítettek ruhát a tervezők.

A versenyszámok teljesítése után mindenki megkapta jutalmát: csoki-aranyérmes lett minden versenyzőnk. Ezután levontuk az olimpiai zászlót, elfújtuk az olimpiai lángot és befejezésül virslit és palacsintát ettünk. Mindenki jókedvűen és jóllakottan ment haza.

Horváth Edina, 5. osztály

KÖZÖSSÉGI KRÓNIKA

(2012. január 1. – 2012. június 30.)

Boldog születésnapot!

85.
Privits József
Szabó Anna

80.
Dorota Kollerová
Csenkey József
Sztranyovszky Erzsébet

Elbúcsúztunk tőlük

Olgyay György
Szalay Sándor
Kučera László
Katarína Kováčová
Milan Repáň
Lukovič Erzsébet
Ernest Poluch
Ján Navrátil
Nagy Mária Valéria

Hűséget esküdtek

Pavol Tóth
és Jana Borošová
Martin Orel
és Lýdia Kazimírová
Kocur László
és Farkas Márta

Megszülettek

Frederika Árvová
Laura Kalinová
Michaela Matloňová
Patrícia Hanúsková
Liliana Lukácsová
Samuel Jaško
Kausitz Júlia
Petra Remešová
Szalay Dániel
Horváth Dóra
Lucia Múčková
Damian Gabriel Dömötör

Mentsük meg királyi hangszerünket!

A féli Szent Miklós katolikus templomban értékes 19. századi orgona található. Ez a történelmi értékű hangszer értékes műemlékeink közé tartozik, a pozsonyi Szlezák Mihály orgonakészítő alkotása 1864-ből. Az elmúlt 148 évben nem esett át javításon – éppen ezért most feltétlen szükséges generáljavítása. Restaurálását a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériumának restaurátorjegyzékében szereplő szakemberek végzik.

Az orgona teljes felújításának költsége 53 000 euróra rúg. Az eddig összegyűjtött pénzösszeg nem fedezi a kiadásokat, ezért nyilvános gyűjtés keretében szólítjuk meg Önöket, adakozzanak az orgona felújítására.

Az elmúlt napokban megtalálhatták postaládájukban a nyilvános gyűjtésről szóló értesítést. Kérünk mindenkit, lehetőségeihez mértek támogassa ezt a jó ügyet!

Adományaikat **a 0635205720/0900 bankszámlára (var. szimbólum: 2012) várjuk, de postai utalvánnyal is küldhetik**, melyet az értesítéshez csatoltunk.

Előre is köszönünk minden adományt, amely lehetővé teszi rendkívüli értékű királyi hangszerünk igényes és teljes körű restaurálását.

Zsidó János esperes-plébános és a gazdasági tanács

A jubileum évében

Július 5-én Szlovákia, mint ahogy több szláv nemzet is megünnepli a Szent Cirill és Metód Nagy Morvaország területére érkezése 1150. évfordulójának 2. előkészítő évét. Nemzetünk a misszionáriusokat, az egyház apostolait kultúránk megteremtőiként tiszteli.

A Szent Evangélium Előszava vagyok: amint egykoron a próféták ígérték nekünk, eljő Krisztus összegyűjteni a nemzeteket, hiszen ő az egész világ fényével világít... Mert a vakoknak ígérték, hogy látni fognak, a vakok a Szentírást hallják, mivel az Istent ismerni szükséges. Ezért halljátok szlávok: ezt az értékes ajándékot Isten adta nektek, szeretetből...
(Konstantin Filozófus: Proglas)

862-ben Rasztiszla nagymorva fejedelem azzal a kéréssel fordult III. Mihály bizánci császárhoz, hogy küldjön hittérítőket Nagy-Moráviába, „hogy a szláv nemzet megtanulja az Írást és terjessze a kereszténységet". A Nagymorva Birodalom területén – melynek törzsterületét a mai Szlovákia területe alkotja – már 800 körül terjedt a kereszténység, aminek jele, hogy Pribina fejedelem 828-ban templomot emelt Nyitrán. A kereszténység terjesztése az egész szláv nemzet számára érthető nyelven a kultúra terjesztésének egyetlen lehetséges útja volt.
A szláv hittérítők, Szent Cirill és Metód érkezése a szlávok, s főként a szlovákok történelmének egyik legfontosabb fejezetét alkotja. A szaloniki fivérek elhozták ide a szláv írást, melyet ma glagolita írásként ismerünk. Az egyházi liturgiát és a Biblia egy részét is lefordították az ószlávok nyelvére. A Szentírás fordítását Konstantin Szent János evangéliumával kezdte: „Kezdetben volt az Ige, az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige".
Szent Cirill és Metód a kereszténység legjelesebb misszionáriusai közé tartoznak, tevékenységük egész Kelet-Európát érintette. II. Adorján (Hadriánusz) pápa 870-ben Metódot Pannónia és Nagy-Morávia érsekévé nevezte ki, aminek köszönhetően Nagy-Morvaországban létrejöhetett az első szláv érsekség.
II. János Pál pápa a szaloniki hittérítőket Európa társvédőszentjévé tette. Ennek a lépésnek a megalapozottságát bizonyítja, hogy Szent Cirill és Metód szobra megtalálható a magyarországi Zalavárban is, amely a feltételezések szerint Mosaburg néven egykor a szláv Mosaburgi Fejedelemség központja volt. Az emlékműn magyar felirat látható, az alábbi szöveggel: „Cirill és Metód, a szláv írás megalkotóinak pannóniai tevékenységének emlékére". A szobrot az Eötvös Loránd Tudományegyetem, Zala megye és Bulgária állíttatták.
A Matica slovenská központi szerve 2011. október 15-én zarándokutat szervezett a zalavári emlékműhöz, melyen a féli alapszervezet tagjai is részt vettek. A zarándokokat Orosch János püspök atya, valamint egy-egy pravoszláv és görög katolikus atya vezette. Az ünnepélyes szentmisét Orosch János mutatta be a zalavári templomban. A zarándoklat résztvevőit a helyi atyák vendégelték meg a zalavári plébánián. Ez a zarándoklat is megmutatta, hogy a kereszténység határok nélküli, s összeköti a nemzeteket.
Készüljünk tehát a 2013-as jubileumi évre, melyben a két hittérítő érkezésének 1150. évfordulóját ünnepeljük, dicsőítsük az ószláv Miatyánkot, melyen naponta adhatunk hálát Istenünknek azért, hogy voltunk, vagyunk s leszünk. Uram, őrizd meg atyáink örökségét!

Anna Pražienková,
a Matica slovenská
helyi alapszervezete

Védjük a természetet!

Elérkezett a sokat várt meleg és napsütötte időjárás. A természet ilyenkor még vonzóbb, sokan mennek a szabadba, tüzet raknak. Sokszor sajnos nem tudatosítjuk, milyen következményei lehetnek akár csak egy kis tüzecskének is. Idén februárban és márciusban a tűzoltóság bazini járási igazgatóságán (HaZZ – ahová a Szenci járás is tartozik) 301 természetben keletkezett tűzesetet jegyeztek fel. Csak egy példa: 2 hektáron égett egy Szentgyörgy melletti, elhagyatott szőlőültetvény. Az oltásban 9 tűzoltó vett részt 4 tűzoltóautóval. Ebben az esetben is a felelőtlen viselkedés vezetett a tűz keletkezéséhez.

Figyelmeztetjük a polgárokat, hogy ne használjanak nyílt tüzet és ne dohányozzanak a fokozottan tűzveszélyes helyeken, ne égessék a tarlót, és ne rakjanak tüzet ott, ahol gyors terjedése fenyeget. Fontos, hogy betartsuk a tűzvédelmi elveket. Az emberek gyakran égetik a hulladékot a kertekben, vagy az erdők közelében akkor, amikor a legnagyobb a veszélye a tűz terjedésének. Nem teszik meg a fontos megelőző lépéseket: nem biztosítják be a tűzrakás környékét a tűz terjedése ellen s nem figyelik állandóan a tüzet. Gyakran nincs kéznél a tűz oltásához szükséges mennyiségű víz sem.
Tűz rakása a hatályos előírások megszegését jelenti, melyet szabálysértésként, de akár bűncselekményként is klasszifikálhatnak a hivatalos szervek. Természetes személy jogsértése esetén a bazini HaZZ igazgatósága a 314/2001 sz. törvény értelmében akár 331 eurós bírságot is kiszabhat a szabálysértőre.

Eva Orlická alezredes
HaZZ Bazin igazgatósága

Tesztelés 9: így szerepeltek iskoláink

A ballagás mellett évek óta a kilencedikes lét velejárója a tesztelés is. Az oktatásügyi minisztérium minden évben felméri az alapiskolák végzős tanulóinak felkészültségét.

A Tesztelés 9 (korábban Monitor 9) egy központilag összeállított, így minden iskolában azonos teszt. A tanulók és a tanárok a tesztelés napján kapják kézhez a feladatlapokat, hogy minimalizálni lehessen az esetleges visszaéléseket. A tesztelés célja: megmutatni a diákoknak, mire képesek, illetve a szülőknek segítséget nyújtani az iskolaválasztásban.

A tesztelést az iskola tanítási nyelvéből – magyar iskola esetében szlovák nyelvből is –, valamint matematikából végzik a diákok. Az országos átlag szlovák nyelv és irodalomból 54,5%, magyar nyelvből 56,4%, szlovák nyelv és szlovák irodalomból 59,4% (ezt a kisebbségi tannyelvű iskolák diákjai abszolválták), matematikából pedig 57,5% volt.

A féli iskolák eredményei:

	tantárgy	diák	jegy	%	+/-	rangsor
szlovák AI	szlovák nyelv	28	2,3	**51,3 %**	-3,2	36,8 %
	matematika	28	2,4	**48,4 %**	-9,1	22,8 %
magyar AI	magyar nyelv	13	1,6	**64,9 %**	8,5	82,2 %
	szlovák nyelv	13	1,5	**83,9 %**	24,4	97,8 %
	matematika	13	1,8	**86,5 %**	29,0	99,3 %

Magyarázat a táblázathoz:

diák *ennyien írták a tesztet az adott iskolában*
jegy *a tantárgy átlagos érdemjegye az iskolában*
% *a diákok átlagos eredményessége az iskolában a tesztelésben*
+/- *az országos átlag és az iskola eredménye közti különbség*
rangsor *az iskola eredményessége (minél magasabb, annál jobb – az érték azt mutatja, az iskolák hány százaléka ért el rosszabb eredményt az adott intézménynél)*

Kibersikanírozás

Az iskolaigazgatók szenci gyűlésén a Tesztelés 9-cel kapcsolatos előkészületek mellett egy nyugtalanító jelenségről is szó előadást hallhattunk. Az előadó egy felmérés szomorú adatait tárta elénk, melyek szerint az internetes ún. szociális oldalakat látogató gyerekek kb. fele volt kitéve negatív tapasztalatnak – nevetség tárgyává tették őket, vulgáris szavakkal illeték őket.

Sok szülő meggyőződése, hogy míg a gyermek a számítógép előtt ül, addig semmi rossz nem leselkedik rá. Az alsó tagozatos tanulók egy részétől tudjuk, hogy Facebook oldalra történő regisztrációban – ahol 13 éves kor felett lehet belépni – a szülők segítenek nekik átverni a rendszert. Az ügyesebbek ezt szülői segítség nélkül, maguk is megoldják, nem tudatosítva, hogy csalnak és hazudnak. A felnőttek nagy része is legyint erre – mondván: apróság –, ám ennek az apróságnak komoly következményei lehetnek.

Régebben megtörtént – de ma is előfordul gyerektársaságban –, hogy a többiek kizárnak egy gyermeket a közös játékokból, kinevetik valamiért, amiben más, mint a többiek. A pedagógusoknak az ilyen eseteket határozottan, ám nagyon érzékenyen kell kezelniük, nehogy lépésüknek fordított hatása legyen.

Valamikor az otthon a biztonságot jelentette, ahol a gyermeket semmi sem veszélyeztette. A mobiltelefonok és az internet használata miatt mindez gyökeresen megváltozott. Mindenki mindig és mindenhol elérhető: bármikor felhívható, küldhető neki egy SMS, vagy egy státusz a Facebookon.

A tudomány vívmányai természetese nagyon hasznosak, a gond akkor van, ha rossz szándék vezérel a felhasználásukban. Az ún. kibersikanírozás elindítója az unalom, a csoportokon belüli konfliktusok, a közösségen belüli változások, a barátságok felbomlása lehet – mind a vélt anonimitás leple alatt.

A kibersikanírozás áldozatává vált gyermek nehezen tud védekezni. Ha félelmében vagy szégyenérzete miatt nem fordul segítségért szüleihez vagy más felnőtthöz, és a sikanírozás hosszabb ideig tart, a jelenségnek nagyon komoly következményei lehetnek.

A legfontosabb ez ügyben is a megelőzés. A szülőknek el kellene magyarázniuk gyermekeiknek, hogy milyen információkat ajánlatos megosztani magukról az interneten. A szülő kötelessége, hogy ellenőrizze, gyereke milyen oldalakat látogat. Ha pedig véletlenül valami alkalmatlanra bukkanna, az alábbi oldalakon segítséghez folyamodhat: www.stopline.sk, www.zodpovedne.sk, illetve a www.pomoc.sk.

Pomichal Mária
a magyar AI igazgatója

Mediális nevelés

2012. május 25-én, pénteken érdekes napunk volt. 8.15-kor buszra szálltunk és elindultunk Pozsonyba. Hosszú utazás után érkeztünk a JOJ TV épülete elé.

Egy kedves fiatal hölgy vezetett bennünket körbe a TV érdekes helyszínein. Megnéztük azt a stúdiót, ahol a híreket és az időjárásjelentést veszik fel. Láttuk a különböző sorozatok díszleteit, de a legérdekesebb az a helyiség volt, ahol kék szőnyeg volt a háttér. Ha kék ruhában álltunk a háttér elé, eltűntünk.

A JOJ TV után a Szlovák Nemzeti Múzeumba indultunk. Itt érdekes közeteket, kövületeket, állatokat és növényeket láttunk. Volt egy kiállítás arról is, hogyan éltek, milyen tárgyakat használtak a dédszüleink.

Ez a nap felejthetetlen élmény volt sokunk számára.

Ürge Kristóf
5. osztály

Egy év a pokolban

A régmúlt, a világtörténelem egy szelete egy féli szemtanú szemével. A mostani lapszámtól kezdve Blázsovics Imre nyugdíjazott tanár úr visszaemlékezéseit közöljük folytatásos formában.

Egy, az l944 karácsonya előtti napokban kiadott hadiparancs alapján az 1925-28-ban született fiúknak be kellett vonulni a megadott gyülekezési helyre. Irány a németországi kiképzőtábor. Nekem sehogy sem tetszett, hogy téli időben kell elmenni, kitudja milyen körülmények közé jutunk.
Ez időben a falunkban állomásozó aknavetős tüzérosztály parancsnokát kerestem fel, tanácsot kértem – mi tévők legyünk. Úgy segített, hogy beöltöztetett tizennégy falubeli leventét. Tetszettünk egymásnak. Tetszett az ilyen katonaélet, harci játék, komiszkoszt, odahaza alvás. A napok kellemesen teltek. Katonaruhában büszkén ministráltunk az éjféli misén, majd a szilveszteri hálaadáson. Újév harmadnapján egy német tiszt átvette a parancsnokságot, a tüzérosztály létszámát feltöltöttek a szükséges létszámra, irány a front.

Ez időben Budapest körül volt zárva a szovjet hadsereg által, valamint Magyarország keleti része is. Már nem volt mentség, irány a Dunántúli Vértes hegység. Január 6-án ért az első borzalom. Az út szélén a vér vörösre festette az éjszaka folyamán lehullott havat. Az SS páncélosok az éjszaka folyamán visszaverték az orosz csapatot, így nekünk biztosítani kellett a frontvonalat, német parancsnokság alatt elfoglalni a tüzelőállást, elhelyezni az aknavetőket és futóárkokat ásni.
A közeli domboldalon volt néhány úgynevezett bunker, oda telepedtünk le. A legénység fele pihent, fele a frontvonalat őrizte, védte. Nem volt rózsás életünk. Volt néhány csendes nap, mikor a hó hulldogált s mi a domboldalban vájt bunkerekben benzineshordókból készített kályhában éjszakánként a közeli erdőből kivágott nyersfával tüzelgettünk. De csak éjszakánként, nehogy a felszálló füst elárulja az ellenségnek hollétünket. A sziklás padlózaton a környéken összegyűjtött levelek helyettesítették a matracot. Tisztálkodási lehetőségek hiányában megtetvesedtünk. Közel három hónap alatt fürdés, ruhamosás nélkül tengettük életünket. A napi élelmet csak az éjszaka folyamán hozták ki hozzánk a néhány kilométerre lévő félig szétlőtt faluból. Megkaptuk a napi kilenc honvéd cigarettát és féldeci pálinkát: néha rum, néha krumpliszesz vagy rozspálinka és cvibak (kekszhez hasonló eledel).

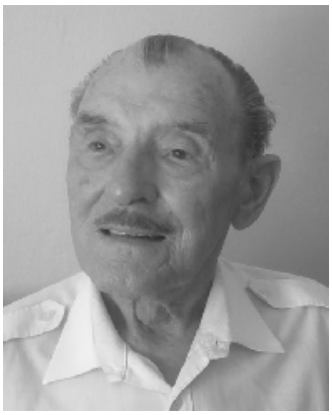
A II. világháború - a világtörténelem legszörnyűbb háborúja

Február 2-án virradat után egy ágyúlövedék csapódott be a napi élelmiszerosztó lovasszán közelébe. Nagy robbanás, a szilánkok szanaszét repültek. Ekkor sebesült meg a szakács és egyik társunk. Pénzes Lojzi bal lábfelét vágta le a szilánk. Őket a hadikórházba szállították. Lojzi Hollandiába került, ott is maradt, megnősült. Gyakran jár haza szülőfalujába látogatóba. Bátyám a nagy orosz offenzíva előtti napon megbetegedett, így visszaküldték gyógykezelésre. Ez volt a szerencséje, mert így nem került fogságba már húsvét előtt, mikor az oroszok felszabadították, elfoglalták Pozsonyt. Ő már odahaza bujkált.
Februárban a Budapest eleste utáni időszak aránylag csendes volt. Már annyira fejlődött a helyzet, hogy a gyalogsági lövészárkokban a bajtársak közül szlovákul vagy ruszinul tudó katonák beszélgettek az orosz katonákkal, sőt cserekereskedelem is előfordult. Egy darabka kenyéért, cvibakért egy kulacs vodkát adtak a tovarisok. A propaganda működött mindkét oldalon. Csendes téli napokon a túloldalról hangosbeszélőn szép magyar nyelven több alkalommal hallatszott a következő szöveg: Bajtársak, barátok, adjátok meg magatok, tegyétek le a fegyvert, ne harcoljatok honfitársaitok ellen! Győzni nem tudtok, tegyétek le a fegyvert, a háború a vége felé közeledik. Innenső oldalról röpcédulák, agitátorok, tábori lelkészek biztattak bennünket: Katonák ne csüggedjetek, bízzatok a győzelemben! Ne akarjátok hadifogolyként Szibériában nyomorogni örökké vagy uránbányában várni a véget. Győzni fogunk! A szökevényekre golyó vár. Tartsatok ki a végső győzelemig!
Március 21-én estefelé nagy gépmorajlás hallatszott, tudtuk, hogy valami készül. Hajnal háromkor a sok rakétától nappali világosság támadt, megindult az orosz offenzíva. Jöttek a bombázók, hullottak az ágyúlövedékek, ropogtak a gépfegyverek. Mit tehettünk mást, mint szaladni, el a bizonytalanba, otthagyva az ágyúinkat, málháinkat, néhányan még a puskájukat is, hisz nem volt csak öt töltény minden puskához. Ezzel nem lehetett háborút nyerni. Folyt. köv.

Blázsovics Imre

A szerzőről

Blázsovics Imre 1927. augusztus 2-án született a Somorja melletti Bacsfán, ám egész felnőttkorát Félben élte le.

A magyar tannyelvű alapiskola tanára volt, féliek generációit oktatta. A 85 esztendős szerző maga keresett meg minket azzal, hogy szívesen publikálná községi hírlevelünkben emlékeit. A kérésnek szívesen eleget tettünk, annál is inkább, mivel a tanár úrnak volt miről írnia, s kalandos élettörténetét lebilincselő stílusban vetette papírra.

A féli magyar iskola eredményei

Alapiskolánkban ebben a tanévben 85 gyerek tanult, az alacsony osztálylétszám miatt a 2.-3. évfolyam összevont osztályban. Az iskola tanulói között nagyon sok a tehetséges, jó adottságokkal rendelkező gyermek, akik örömmel vesznek részt a különböző tanulmányi-, képzőművészeti- és sportversenyeken.

A Tompa Mihály Vers- és Prózamondó Verseny iskolai fordulójában 33 versenyző indult a három kategóriában, ebből 16 tanuló jutott tovább a járási fordulóba. A járási forduló eredményei:

I. kategória – vers: Adamec Krisztína 1.o., Pomichal Jolán 3.o. – ezüstsáv, Simonics Lea 3.o. - bronzsáv

I. kategória – próza: Ürge József Jakab 2.o. ezüstsáv, Simonics Lea 3.o. bronzsáv

II. kategória – vers: Horváth Edina 5.o., Kálmánová Vivien 6.o. - ezüstsáv

II. kategória – próza: Fülöp Orsolya 6.o., Ürge Kristóf 5.o. - ezüstsáv

III. kategória – vers: Horváth Gergely 7.o. - ezüstsáv

III. kategória – próza: Horváth Mátyás 7.o. - ezüstsáv.

Az országos elődöntőben Ürge József Jakab aranysávos, Horváth Edina, és Ürge Kristóf ezüstsávos lett. Az országos fordulóra egyedül az I. kategóriában prózával induló Ürge József Jakab jutott tovább és ott ezüstsávos besorolással végzett.

A Szép Magyar Beszéd verseny iskolai fordulójában 8 versenyző indult. A járási és a kerületi fordulóra továbbjutottak:

I. kategória: Filkász Norbert, Čerešňová Andrea

II. kategória: Hideghéty Klaudia, Fülöp Orsolya.

A Kassán megrendezett országos fordulóra Filkász Norbert és Hideghéty Klaudia jutottak tovább, a rendkívül erős mezőnyben nem állhattak a dobogóra.

A Poznaj slovenskú reč iskolai fordulójában 7 tanuló indult. A járási és kerületi fordulóba Mancal Szilvia és Író János jutottak tovább. A kerületi forduló eredményei:

1. kategória: Mancalová Silvia 4.o. - sikeres megoldó

2. kat.: Író Ján 8.o. - 3. hely

Mindkét versenyző meghívást kapott az országos fordulóra: Író János itt ezüstsávos besorolással végzett.

A matematikai Pitagoriász 33. évfolyamába a 3.-8. osztályokból 36 tanuló kapcsolódott be, közülük 11 sikeres megoldó jutott tovább a járási fordulóba, ahol a következő eredményeket érték el: Pomichal Jolán 3.o. – 9.hely, Lisý Ján 5.o. – 7. hely, Simonics Dávid, Ürge Kristóf 5.o. – 8. hely, Varga Dániel 5.o.- 9. hely.

A Matematikai olimpia kerületi fordulójába Lisý Daniel és Pomichal Vajk 9. o. tanulók jutottak tovább, előbbi az 5., utóbbia 9. helyen végzett.

Az EnviOtázniky országos környezetvédelmi verseny feladatait Horváth Mátyás 7.o. tanuló oldotta meg sikeresen.

A Mesevirág a mesevilágban nemzetközi csapatversenybe a 4. osztályból Čerešňa Andrea, Kiss Dominik és Mancal Szilvia kapcsolódtak be, a 202 induló csapatból a 45. helyen végeztek.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár által meghirdetett Janikovszky Éva meseíró pályázatba Pomichal Jolán és Vitálos Etelka (3. o.) munkáit küldtük el, elismerő oklevelet kaptak.

Az iskolai sportversenyek sorába kapcsolódott be iskolánk, legjobb eredményeink járási szinten:

Iskolai bajnokság kézilabdában: fiúk 1.hely, lányok 2. hely

Iskolai bajnokság kosárlabdában: fiúk 2. hely, lányok 2. hely

Iskolai bajnokság gimnasztikában: B kategória fiúk – 1. hely, B kategória lányok – 3. hely.

Iskolai bajnokság atlétikában: staféta – lányok 2. hely, 60 m futás – Lapos Ilona 2. hely, távolugrás - Lisý Daniel 3. hely

Az iskolai kézilabda-bajnokság kerületi fordulójára továbbjutott a fiúk csapata és ott az 5. helyen végzett, ami kiváló eredmény egy kis falu kis iskolájától.

A Pozsony megyei kézilabda-szövetség szervezésében zajló bajnokságba két korcsoportban neveztünk csapatot: a 2001/2002 és a 2003 és fiatalabbak csapatát. Nagyon erős mezőnyben a 2001/2002-es csapat a pozsonyi kerületben a 8. helyen, a 2003 és fiatalabbak csapata pedig a kiváló 5. helyen végzett. A szezon legsikeresebb góllövője Szimeth Sebastian (5. o.) tanuló lett 108 góllal.

A Cíferben rendezett Minikézilabda fesztiválon a 2001/2002-esek csapata a kiváló 3. helyen végzett és Lapos Tibor a „Fesztivál legjobb kapusa“ címet érdemelte ki.

A Sondar.eu által meghirdetett trilaterális rajzversenybe az 5. osztályosok kapcsolódtak. A képeket megtekinthetik a www.sondar.eu oldalon az 1. kategória munkái között.

Pomichal Mária
a magyar AI igazgatója

Kenguru Matematikaverseny 2012

A matematikai kenguru nem egy számoló állat, hanem a világ legnagyobb matematikaversenye. Tavaly 46 ország 6 millió diákja kapcsolódott bele Európából, Ázsiából és Amerikából.

Szlovákiában 2012. márciusában 1 378 iskola 64 554 tanulója vett részt a versenyen. Ezek egyike volt a féli szlovák tannyelvű alapiskola. A verseny feladatainak megoldásába 71 féli tanuló vett részt, közülük 12 nagyon eredményes megoldónak bizonyult.

A legtöbb eredményes résztvevő az első évfolyamból került ki, amelyben idén először hirdettek versenyt. A sikeres megoldók: Matúš Baka, Viktória Keményová, Matej Parajka, Natália Mészárosová, Dominik Petrek a Marianna Petreková.

A többi osztályból az alábbi tanulók szerepeltek sikerrel: Karolína Kovácsová (2. o.), Filip Múdry (3. o.), Lucia Tvarušková (4. o.), Natália Hukelová a Tomáš Polonec (5. o.) a Tomáš Tóth (6. o.).

Először került kihirdetésre az iskolai bajnok – az a diák, aki a legtöbb versenyzőt előzte meg saját kategóriájában. Ezt a megtisztelő címet Tomáš Polonec 5. osztályos tanuló szerezte meg, aki kategóriájában a résztvevők 97,3%-ánál több pontot szerzett.

a szlovák AI
weboldala alapján